

Asiantuntijalausunto Eduskunnan hallintovaliokunnalle HE 50/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen perustuslain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt asiantuntijaa kuultavaksi valiokuntaan ja kirjallisen asiantuntijalausunnon.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Suomen perustuslakia. Esityksellä ehdotetaan mahdollistettavaksi kotirauhan suojan ja luottamuksellisen viestin salaisuuden suojan välttämätön rajoittaminen tiedon hankkimiseksi yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaavan vakavan rikollisuuden torjumista varten. Lisäksi mahdollistetaisiin lailla säättäminen välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä tiedon hankkimiseksi sotilaallisesta toiminnasta taikka sellaisesta muusta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta. Luottamuksellisen viestin salaisuuden loukkaamattomuutta sekä rikosten selvittämistä ja tutkintaa koskevien säännösten sanamuotoa täsmennettäisiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

1 Lausunto

Lausuttavana ollut hallituksen esitys on kokonaisuudessaan kannatettava, hyvin valmisteltu, kattava ja perusteltu esitys perustuslain muuttamiseksi.

Esityksessä on asianmukaisesti huomioitu turvallisuusympäristössä tapahtunut pysyvä muutos, kuin myös järjestäytyneessä ja vakavassa rikollisuudessa tapahtunut muutos.

Muutoksissa ei ole kyse pelkästään viimeisten vuosien aikana tapahtuneesta turvallisuusympäristön muutoksesta, jonka seurauksena ulko- ja turvallisuuspoliittiset uhat ovat kietoutuneet myös sisäisen turvallisuuden uhkiin. Sisäisen turvallisuuden uhkien torjunnan päävastuuviranomaisena toimii poliisi, poliisi antaa ensivasteen rikoksina ilmeneviin tekoihin, jotka voivat liittyä esimerkiksi hybriditoimintaan ja kriittiseen infraan.

Toimintaympäristön muutos on vakavimman rikollisuuden osalta tapahtunut viime vuosikymmenten aikana, muutokseen on vaikuttanut muun muassa kansainvälinen kehitys, teknologinen kehitys ja digitalisaatio.

Järjestäytyneen rikollisuuden määrä ja vakavuus on kasvanut, toiminta on kansainvälistynyt ja väkivaltaiset toimintamallit ovat yleistyneet. Rikollinen toiminta on kehittynyt joustavaksi, mukautuvaksi, verkostomaiseksi, solumaiseksi toiminnaksi, joka pyrkii integroitumaan yhteiskuntaan ja toiminnalla tavoitellaan taloudellista hyötyä.

Katujengirikollisuus, sekä erityisesti ruotsalainen jengirikollisuus ja siihen liittyvät *crime as a service* ja *violence as a service* tyyppiset toimintamallit ovat rantautuneet Suomeen. Julkisuudessa on uutisoitu useista viimeaikaisista tapauksissa, joissa aseenkäyttö tai esimerkiksi tuhopoltto tyyppiset teot ovat vaarantaneet myös lukuisten sivullisten hengen ja terveyden. Ilmiöön liittyvien toimeksiantajatahojen kynnys väkivallan käyttöön on matala, tekijöiksi värvätään nuoria henkilöitä, joilla ei välttämättä ole ymmärrystä teon motiiveista ja seurauksista.

Väkivallan ääri-ilmiöt ovat yleistyneet, Suomessa on tapahtunut ja valmisteltu jälleen kiihtyvään tahtiin koulusurmia. Kohdennetun väkivallan uhkat ovat yleistyneet. Radikalisoituminen on kasvussa ja nuoria houkutellaan erilaisten digitaalisten sovellusten kautta. Terrorismin uhkataso on tasolla 3 - kohonnut Suomessa.

Digitalisaatio ja teknologinen kehitys ovat luoneet uuden tyyppistä rikollisuutta kyberrikollisuuden, tietomurtojen, kiristysten ja tietoverkkoavusteisen petosrikollisuuden muodossa. Tällainen rikollisuus kohdistuu suureen määrään ihmisiä ja tyypillisesti myös heikommassa asemassa oleviin, vanhuksiin ja nuoriin henkilöihin.

Rikollisuudessa hyödynnetään laajasti teknologisen kehityksen luomia mahdollisuuksia muun muassa salatun viestinnän, virtuaalivaluuttojen ja laittomien kauppapaikkojen muodossa. Rikollinen toiminta on nopeaa ja verkostoitunutta. Rikollisuuden uudet ilmiöt ja tekotavat rantautuvat aiempaa nopeammin Suomeen ja toiminnassa hyväksikäytetään eri sosiaalisen median alustoja ja tekoälyn luomia mahdollisuuksia. Rikollisten ilmiöiden nopeammasta rantautumisesta Suomeen esimerkkinä voi käyttää *violence as a service* tekotapaa: Sisäministeriön rikostiedustelun lainsäädäntöhankkeen alkuvaiheessa ilmiöön liittyvää tietoa vastaanotettiin naapurimaista ja jo vuonna 2025 ilmiön voitiin todeta rantautuneen Suomeen.

Myös oikeusvaltion perustoimintoja uhkaava toiminta on kasvussa. Viranomaisiin pyritään vaikuttamaan epäasiallisesti, uhkailemaan ja painostamaan. Uhkailua ja painostamista kohdistetaan laajemmin myös esimerkiksi oikeusprosessin osallisiin ja todistajiin.

Valtioneuvoston sisäisen turvallisuuden selonteossa (VN 2025:85) kuvastui Suomen ulkoinen turvallisuusympäristö on muuttunut perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja maailman geopoliittinen murrosvaihe heijastuvat voimakkaasti myös Suomen sisäiseen turvallisuuteen ja heikentävät sen ennustettavuutta. Sisäisen turvallisuuden viranomaiset ovat ensivaste monissa uhissa aina arkipäivän onnettomuuksista vakaviin turvallisuusuhkiin ja poikkeusoloihin ja niillä on keskeinen rooli, vastuu ja toimivalta myös sellaisten ulkoisten uhkien torjunnassa, jotka eivät ole sotilaallisia. Lisääntyneen hybrdivaikuttamisen myötä on yhä tärkeämpää, että viranomaisilla on kyky ja edellytykset toimia kaikenlaisissa, vaikeastikin ennakoitavissa tilanteissa.

Poliisi on keskeinen sisäisen turvallisuuden viranomainen ja antaa ensivasteen useimmissa selonteossa kuvatuissa tilanteissa, esimerkiksi hybrdivaikuttamisen toimet ilmenevät todennäköisesti myös rikoslain vastaisina tekoina. Europolin arviossa (EU

SOCTA, 2025) yhtenä vakavimpana järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvänä uhkakuvana on mainittu kriittiseen infrastruktuuriin, hallintoon, yrityksiin ja kansalaisiin kohdistuvat kyberhyökkäykset.

Poliisin toiminnalta edellytetään uhkien ennakointia ja ennalta estämistä, tehokas uhkien ennalta estäminen ja uhkiin puuttuminen edellyttää tehokkaita tiedonhankintakeinoja (Sisäministeriön lainsäädäntöhankkeessa valmisteltavana oleva rikostiedustelulainsäädäntö), analysoitua tietoa ja tilannekuvan, jonka perusteella poliisin toimintaa voidaan tietojohtoisesti ohjata, jotta toiminta kyetään kohdistamaan oikeasuhtaisesti ja oikeisiin kohteisiin vaikuttavasti yksilön ja yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaavan rikollisuuden torjumiseksi.

On huomioitava, että vaikka poliisille on säädetty edellä mainittu rikosten ennalta estämisen tehtävä, tehtävän toteuttamiseksi tarvittavia tiedonhankinnan toimivaltuuksia poliisille ei ole voimassa olevassa lainsäädännössä säädetty. Poliisin tiedonhankinnan toimivaltuuksien on perustuttava lainsäädäntöön. Nykytilanteessa Poliisihallituksen alaiselle poliisille on säädetty tiedonhankinnan toimivaltuudet rikoksen estämiseksi ja paljastamiseksi (poliisilaki 5 luku), sekä rikoksen selvittämiseksi (pakkokeinolaki 10 luku). Poliisi ei voi lainsäädännön laventavan tulkinnan kautta laajentaa säädettyjen toimivaltuuksien, tässä keskeisimmin poliisilain 5 luvun tiedonhankintakeinojen käyttöalaa sen ulkopuolelle mitä lainsäädännössä on määritelty.

Poliisin tiedonhankinnan nykyiset toimivaltuudet on sidottu yksittäisen rikoksen (konkreettinen ja yksilöity) estämiseen, paljastamiseen ja selvittämiseen. Toimivaltuudet ovat henkilösidonnaisia. Rikoksen estämisen määrittelyn mukainen ajallinen ulottuvuus tiedonhankinnalle ei ole riittävä rikostiedustelun toteuttamisen ja operatiivisen toiminnan näkökulmasta. Toimivaltuuksien käytön edellytysten täytyessä toteutunut rikos on nopeasti käsillä ja rikoksen estäminen epäonnistuu.

Sisäministeriön lainsäädäntöhankkeessa valmisteltavana olevan rikostiedustelulainsäädännön (poliisilaki 5 b rikostiedustelu vakavan rikollisuuden torjumiseksi, ns. uhkaperusteinen rikostiedustelu) tehokkuuden kannalta olisi välttämätöntä, että perustuslakia muutettaisiin esityksen mukaisesti lisäämällä Perustuslain 10 §:n 3 ja 4 momentteihin rajoitusperusteen, joka mahdollistaisi kotirauhan suojan ja luottamuksellisen viestin salaisuuden suojan rajoittamisen tiedon hankkimiseksi yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaavan vakavan rikollisuuden torjumiseksi.

Vaikka nykyisen perustuslain puitteissa voidaan säätää tehokkaista rikostiedustelumenetelmistä - on korostettava, että tiedonhankinta on kokonaisuus, jossa eri tiedonhankintakeinoilla laissa säädettyjen edellytysten täytyessä hankitaan tietoa. Nykyisellään vain harvinaisissa tilanteissa yksittäisen tiedonhankintakeinon käyttäminen tuottaa tarvittavat tiedot. Useimmissa tilanteissa poliisi joutuu käyttämään rinnakkaisia tiedonhankintakeinoja riittävien tietojen ja kokonaiskuvan muodostamiseksi.

Tiedonhankintaa voisi kuvata ”palapeliksi”, jossa eri tiedonhankintakeinoilla hankitaan kokonaisuudesta tarvittava tieto. Jos kokonaiskuva jäisi puutteelliseksi, poliisin ei olisi

mahdollista tietojohteisesti kohdistaa toimenpiteitä, jolloin toimenpiteet kohdistuisivat pahimmassa tapauksessa väärin mitoitettusta, vähemmän merkityksellisiin tai väriin kohteisiin.

Edellä kuvattu liittyy keskeisesti siihen, että rikolliset toimijat, erityisesti järjestäytynyt rikollisuus ja muu organisoitu rikollisuus, joka toteuttaa vakavaa yksilön ja yhteiskunnan turvallisuutta vaarantavaa rikollisuutta on erittäin hyvin tietoinen poliisin toimivaltuuksista ja toimivaltuuksien rajoista ja pyrkii suojaamaan omaa toimintaansa, välttääkseen poliisin tiedonhankinnan.

1.1 Luottamuksellisen viestin salaisuuden suoja

Tehokkaan uhkaperusteisen rikostiedustelun toteuttamiseksi luottamuksellisen viestin salaisuuteen puuttuvat rikostiedustelumenetelmät ovat välttämättömiä. Käytännössä kyse olisi samoista salaisista tiedonhankintakeinoista, joista säädetään jo nykyisin poliisilain 5 luvussa (esimerkiksi telekuuntelu, televalvonta, tekninen kuuntelu ja tekninen laitetarkkailu). Rikostiedustelumenetelmiä käytettäisiin tiedon hankkimiseksi yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaavan vakavan rikollisuuden torjumiseksi. Tietoliikennetiedustelun toimivaltuuksia poliisi ei tavoittele.

Vaikka järjestäytynyt rikollisuus käyttää laajasti vahvasti salattuja viestijärjestelmiä, jonka vuoksi useimmissa tapauksissa viestin sisältö on poliisin lakiin perustuvien tiedonhankintakeinojen ulottumattomissa, tuottaisivat luottamuksellisen viestin suojaan puuttuvat rikostiedustelumenetelmät näissäkään tilanteissa merkityksellistä tietoa yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaavan vakavan rikollisuuden torjumiseksi. Vahva salaus ei myöskään ulotu kaikkiin viestinnän menetelmiin.

Luottamuksellisen viestin salaisuuteen puuttuvaksi tiedonhankintakeinoksi on katsottu myös tekninen kuuntelu. Tekninen kuuntelu ei toteutettuna välttämättä kohdistu lainkaan viestivälinein toteutettuun viestintään, vaan kyse voi olla esimerkiksi julkisella paikalla tapahtuvan henkilöiden välisen keskustelun tallentamisesta teknisin välinein.

Järjestäytyneen ja organisoituneen rikollisuuden toimijoiden on välttämätöntä viestiä rikolliseen toimintaan liittyen. Toimijat pyrkivät esimerkiksi välttämään fyysisiä tapaamisia sen estämiseksi, että poliisi pystyisi tekemään tarkkailuhavaintoja rikolliseen toimintaan liittyvistä henkilöistä, henkilöiden yhteyksistä ja heidän toimistaan. Tällöin rikollisen toiminnan johtamiseen, suunnitteluun, valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvä viestintä toteutetaan viestivälinein.

Edelleen järjestäytyneen rikollisuuden toiminta on kansainvälistynyt ja esimerkiksi huumausainerikollisuudessa toimintaan liittyvät roolit (esimerkiksi valmistus, myynti, salakuljetus, levitys, väkivallan käyttö, rikoshyödyn kerääminen ja rahanpesu) ovat eriytyneet eri toimijoille tai organisaatiolle käytännön rikollisen toiminnan toteuttamisesta, kuin myös riskien hajauttamiseksi ja poliisin tiedonhankinnan välttämiseksi.

Kansainvälisessä eri organisaatioiden ja toimijoiden välisessä toiminnassa rikolliseen toimintaan liittyvien järjestelyjen sopiminen ja toteuttaminen ei ole mahdollista pelkäämään henkilöiden välisissä tapaamisissa, vaan viestintään käytetään viestivälineitä. Samaa aikaan rikollisen toiminnan aikajänteet ovat merkittävästi lyhentyneet ja kansainväliset yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti uhkaavat rikosilmiöt rantautuvat Suomeen aiempaa nopeammin. Fyysiset tapaamiset eivät sovellu nopeatempoiseen / kansainväliseen rikollisuuteen.

Käytännön esimerkki järjestäytyneen rikollisuuden viestinnästä ja viestinnän merkityksestä on muutaman vuoden takainen erään toisen valtion rikostorjuntaviranomaisen toteuttama operaatio, jonka seurauksena myös Suomen rikostorjuntaviranomaiset vastaanottivat tiedonluovutuksia huomattavista Suomeen saapuvista huumausaine-eristä. Esimerkki kuvaa edellä mainituin tavoin järjestäytyneen ja organisoituneen rikollisuuden tapoja käyttää viestivälineitä, kuin myös kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden huumausainerikollisuuden ulottuvuutta Suomeen ja myös Suomeen salakuljettavien huumausaine-erien volyymia.

Ajankohtainen esimerkki järjestäytyneen ja organisoituneen rikollisuuden viestinnästä, viestivälineiden käytöstä ja modus operandista liittyy Suomeen rantautuneeseen *violence as a service* ilmiöön: Tekojen toimeksiantajat toimivat ulkomailla, tekijöiden rekrytointiin, toimeksiantoon, valmisteluun ja ohjaukseen käytetään viestisovelluksia, palkkio sovitaan maksettavaksi esimerkiksi virtuaalivaluutoilla. Teon toimeksiantaja ja toteuttaja eivät todennäköisesti koskaan tapaa toisiaan, eikä toteuttaja tule tietoiseksi toimeksiantajan henkilöllisyydestä. Toteutuneet tapaukset Suomessa ovat liittyneet murhan yritykseen (ampuminen julkisella paikalla asuntoon), törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmisteluun (pommin valmistaminen), sekä toteutuneisiin tuhopolttoihin. Tuhopoltot ovat kohdistuneet asuinkäytössä olleisiin kerrostaloihin ja ovat vaarantaneet lukuisten sivullisten hengen ja terveyden.

Luottamuksellisen viestiin suojaan puutuvat rikostiedustelumenetelmät ovat tärkeitä niin sanotun sisältötiedon saamiseksi rikollisista suunnitelmista, henkilöiden rooleista, viestinnästä jne. Ilman näitä rikostiedustelumenetelmiä rikostiedustelun tiedonhankinta jäisi ”pintapuoliseksi” havainnoinniksi, mikä heikentäisi merkittävästi poliisin mahdollisuuksia torjua yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vaarantavia vakavia uhkia.

1.2 Kotirauhan suoja

Tehokkaan uhkaperusteisen rikostiedustelun toteuttamiseksi kotirauhan suojan piiriin puuttuvat rikostiedustelumenetelmät ovat välttämättömiä.

Kuten jo edellä todettiin rikolliset toimijat, erityisesti järjestäytynyt rikollisuus ja muu organisoitu rikollisuus, joka toteuttaa vakavaa rikollisuutta ovat erittäin hyvin tietoisia poliisin toimivaltuuksista ja toimivaltuuksien rajoista ja pyrkivät suojaamaan omaa toimintaansa, välttääkseen poliisin tiedonhankinnan.

Jos kotirauhan suojan piiri rajautuisi kokonaisuudessaan poliisin uhkaperusteisen rikostiedustelun ulkopuolelle olisi todennäköistä, että kotirauhan suojan piiriin kuuluvista tiloista muodostuisi niin sanottu ”turvasatama” yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vaarantaville rikollisille toimijoille. Kotirauhan suojan piiriin kuuluvissa tiloissa nämä toimijat voisivat poliisin rikostiedustelun ulottumattomissa suunnitella, valmistella, sopia ja toteuttaa yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta vakavasti vaarantavaa rikollisuutta. Todennäköistä on myös, että kotirauhan suojan piirissä säilytettäisiin rikosuhkaan liittyvää materiaalia, välineistöä ja aineita. Kotirauhan suojan piiriin kuuluvaa tilaa käytettäisiin myös viestintään.

Ulkomailta Suomeen vaikuttava järjestäytynyt ja organisoitu rikollisuus hankkii ja käyttää vakiintuneesti erilaisia huoneistoja ja tiloja Suomessa rikolliseen toimintaansa, ajan kuluessa myös tällaiset tilat tulisivat saavuttamaan kotirauhan piirin suojan.

Mahdollista on myös, että järjestäytyneen ja organisoituneen rikollisuuden toimijat tulisivat käyttämään rikolliseen toimintaan myös ulkopuolisten kotirauhan suojan piiriin kuuluvia tiloja esimerkiksi bulvaanien hallitsemia tiloja, kiristyksen kohteena olevan velallisen tai muuten alisteisessa asemassa olevan henkilön tilaa.

Kotirauhan suojaamaa tilaa voitaisiin käyttää konkreettisesti myös poliisin tiedonhankinnan (henkilötiedustelu) paljastamiseen. Henkilötiedustelussa (peitetoiminta, valeosto, tietolähdetoiminta) rikostiedustelun kohde voisi tiedonhankinnan aikana kutsua poliisimiehen tai tietolähteen kotirauhan suojaamaan tilaan. Epäilyksiä tulisi herättämään, jos tilaan ei voisi siirtyä edes tiedonhankinnan kohteen kutsusta. (PolL 5 luvun 28 § 4 momentin mukaisesti: ”Peitetoiminta asunnossa on sallittua vain, jos sisäänkäynti tai oleskelu tapahtuu asuntoa käyttävän aktiivisella myötävaikutuksella.”)

Edellä mainituille tiedonhankintakeinoille on keskeistä, että tiedonhankintaa suorittava henkilö pystyy käyttäytymään kaikissa tilanteissa luontevasti, oman tiedonhankinta roolinsa peittäen.

Epäilyksien herättyä henkilön asemasta tiedonhankinnan kohde voisi toistuvasti kutsua tämän kotirauhan suojaamaan tilaan – toistuva kieltäytyminen kutsusta vahvistaisi epäilyn henkilön roolista ja paljastaisi poliisin tiedonhankinnan, sekä asettaisi tiedonhankintaa toteuttavan tietolähteen tai poliisimiehen välittömään hengen- ja terveyden vaaraan.

Välittömän vaaran lisäksi henkilöön ja tämän lähipiiriin tulisi kohdistumaan pitkäaikainen henkeen ja terveyteen kohdistuva uhka, jonka hallitsemiseen jouduttaisiin toteuttamaan pitkäaikaista henkilösuojasta. Selvää on myös, että henkilöä ei enää voitaisi käyttää tiedonhankinnassa, mikä heikentäisi poliisin tiedonhankinnan tuloksellisuutta jatkossa.

Kotirauhan piirin rajautuminen henkilötiedustelun ulkopuolelle rajoittaisi henkilötiedustelun tuloksellisuutta merkittävästi myös ennakkollisesti. Tiedonhankinta jouduttaisiin kohdentamaan henkilöihin, joiden toimintatapoihin oletettavasti ei kuuluisi toimiminen kotirauhan suojan piirissä. Todennäköistä kuitenkin on, että rikostiedustelun alkuvaiheessa puutteellisilla tiedoilla tehdyn arvioinnin johdosta ei voitaisi välttyä tilanteilta, joissa olisi tarve siirtyä kotirauhan suojan piiriin lyhytaikaisesti.

Lähtökohtaisesti kotirauhan suojan piiriin kuuluvia tiloja pyritään välttämään poliisin henkilötiedustelussa, mutta kohdehenkilöiden toiminnan johdosta ajoittain tällaisiin tiloihin joudutaan siirtymään. Näissä tilanteissa toiminnalla ei kierretä muita tiedonhankinnan toimivaltuuksia.

1.3 Sanamuodon täsmentäminen: Perustuslain 10 §:n 2 momentissa säädettäisiin yleisesti kaiken luottamuksellisen viestin salaisuuden loukkaamattomuudesta

Esitetty muutos on perusteltu. Muutos ilmentäisi erityisesti luottamukselliseen viestintään liittyvän teknologian muutosta, johon nähden nykyinen sanamuoto, jossa erikseen mainitaan kirjeen ja puhelun luottamuksellisuudesta ei enää nykytilanteessa kuvaa käytössä olevia luottamuksellisen viestinnän muotojen laajuutta. Edelleen muutos myös vastaisi myös perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöä luottamuksellisen viestin suojan tosiallisesta ulottuvuudesta.

Esityksessä kuvatun mukaisesti lukuisten käytössä olevien viestintäjärjestelmien vahva salaus on merkityksellinen perusoikeuksien kannalta. Vahvasti salattuja viestijärjestelmiä hyödynnetään laajasti myös rikollisessa toiminnassa, esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden toiminnassa, minkä seurauksena myös rikoksiin liittyvä viestinnän sisältö on laajasti rikostorjuntaviranomaisten lakiin perustuvien salaisten tiedonhankinta- ja pakkokeinojen ulottumattomissa.

Esityksessä kuvatulla tavalla luottamuksellisen viestin suojan säännöstekstin muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa säännöksen sisältöä nykytilaan nähden. Muutos vastaisi myös kansainvälisen sääntelyn kehitystä.

1.4 Sanamuodon täsmentäminen: Perustuslain 10 §:n 3 ja 4 momentit ”rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi”

Esitetty muutos on perusteltu ja kannatettava. Ilmais ”rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi” vastaisi perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä tapahtunutta kehitystä. Esitetty ilmaisu myös takaisi sen, että perustuslaki antaa oikean kuvan valtiollisen vallankäytön järjestelmästä ja yksilön oikeusaseman perusteista.

Ehdotuksen ei ole tarkoitus muuttaa rajoitusperusteen alaa siitä, miten sitä on jo perustuslakivaliokunnan käytännössä tulkittu.

1.5 Lopuksi

Hallituksen esityksessä (sivut 66 – 69) on arvioitu säätämisyjärjestystä, arvion mukaan ”*Suomen turvallisuustilanteen merkittävä heikentyminen ja tarve varautua Suomen kansallista turvallisuutta uhkaavaan toimintaan muodostavat hallituksen näkemyksen mukaan sellaisen poikkeuksellisen tilanteen, jossa perustuslain kiireelliselle muuttamiselle on osoitettavissa välttämätön tarve. Vastaavasti edellä kuvatut jo tapahtuneet ja ennakoitavat muutokset rikollisuustilanteessa muodostavat sellaisen uhkan yksilöiden ja yhteiskunnan turvallisuudelle, että perustuslain muuttaminen esitetyllä tavalla on välttämätöntä tehdä kiireellisenä.*”

Kuvatun mukaisesti ja tässä lausunnossa mainituin tavoin turvallisuustilanteen ja rikollisuuden muutos on ollut nopeaa ja osa ennakoituista muutoksista rikollisuustilanteessa on jo konkretisoitunut, jonka perusteella poliisin toiminnan kannalta perustuslain muuttaminen esitetyllä tavalla kiireellisenä on välttämätöntä.

Jari Yli-Pelkonen, poliisitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 06.05.2026 klo 10:44. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Poliisihallitus

Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 Espoo

kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi